

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemnik ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 15 K
3/4 " 10 "
1/2 " 5 "

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriškem in Gradiškanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštne zvez“.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziroma.

Oglasi in poslanice se računajo po „Petit-vrstah“ četrstano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravištvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorici.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošljejo le upravnistvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 vin, ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: J. Afriz, Gledališka ul.; V. Baumgartner, Koren 2; Mat. Bolinger, Tržaška cesta 1; Marija Bregant, Ponte Nuovo 9; Hen. Jellersitz, Nunska ul. 3. I. Hovaški, na Goriškem; Peter Krebelj, Kapucinska ul. 1; Tereza Leban, tek. Jos. Verđ 11; Ana Pleško, Pokopal. ulica; Iv. Presel, Stolni trg 2; Jos. Primožič, Mirenska, cesta; Iv. Sardagna, Gosposka ul.; Jos. Schwarz, Šolska ul.; Južni kolodvor; Državni kolodvor. — V Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

V napredno stranko ali kam?

III.

Na Štajerskem se je ustanovila predlanski napredna stranka, v kateri vidimo na delu vse polno akademiških izobražencev. Stranka ima jako lep, časom primeren program velikega gospodarskega in socialnega obsega; zato pa tudi dobiva tal ter sme računati na lepo prihodnost. Na Štajerskem je bilo še le treba ustanoviti napredno stranko, ker je ni bilo, ker je vladala tista »sloga«, kakoršne so bili že povsodi drugod sili, ker se ob taki »slogi« redijo le klerikalci. Napredna stranka je tu, dela, pridno dela in žanje vspehe. Rekli smo, da je v stranki obilo akademičnih izobražencev, ki delajo. Da, to vidimo na zborovanjih, na shodih in v časopisju stranke. Povsodi srečavamo mlade moči na delu. To je razveseljivo, to kaže na lepše čase štajerskih Slovencev. — Ni dvoma, da so rojila po glavah teh mladih narodnih delavcev razna naziranja, da so se med njimi križala mnenja, ali vse to se je steklo lepo v program, na katerem stoji stranka in v krepko delovanje med ljudstvom. Vsak po svojih močeh, po svoji znanosti deluje, ali v okvirju stranke.

Na Kranjskem so se zedinili, kakor smo povedali v prvem članku, naprednjaki ter delujejo v vrstah narodno-napredne stranke, katero so hoteli klerikalci potisniti v mesta in trge ter jo docela pregnati z dežele; po dotoku novih močij z lepim gospodarskim programom pa se je stranka lotila zopet delovanja na kmetih in upati sme na uspehe. Klerikalci se bojijo novega delovanja stranke, zato so začeli napenjati vse sile, da bi to delovanje že v kalu zatrli. Kako se je zvijal »Slovenec« in trpetal pretekli teden, ko se je imela vršiti v idrijsko-vipavskem okraju dopolnilna volitev za deželni zbor! Zona ga je spreletavala in celi predali »Slovenca« so bili polni strahu. — Kakor na Štajerskem tako delujejo tudi na Kranjskem

novi akademično izobraženi narodni delavci v vrstah napredne stranke. Tako je prav, tako pa mora biti tudi na Goriškem.

Naša dežela slovi med vsemi slovenskimi za najbolj napredno. Opetovano je pokazala, da ta sloves tudi zasluži. Napredni živeli med goriškim ljudstvom je močan tako, da ga klerikalci nikdar ne zatos. Še močnejši bi bil, ako bi bilo več sposobnih delavcev v prvih vrstah in na čelu narodnega delovanja. Ker tega ni v polni meri, si skuša naš napredni živeli pomagati, kakor ve in zna. Sili kvišku, dviga se, išče opore, ali ne more si prav opomoči, ker manjka roke, ki bi ga krepko prijala, vzdignila ter privedla do onih ciljev, po katerih tako stremi. Ni je dežele med Slovenci, kjer bi bilo lažje delati v naprednem smislu nego je naša Goriška. Ljudstvo je po večini uneto za napredne ideje; zato pa je treba delati za razširjenje teh med ljudstvom. Kdo pa naj dela? Gotovo da vsak, kdor čuti v sebi moč za tako delovanje. Mnogo mora nas biti; eden dela tu, drugi tam, in tako raste veliko celotno delo. Pred vsem pa so poklicani delati oni, ki so imeli priliko spopolniti svoje znanje na visokih šolah, ker razpolagajo s širokim obzorjem moderne znanja ter ker so se učili pač tudi zato, da bodo koristili svojemu narodu.

Malenkostne ozire pušča možak v strani; vzvišen je nad hrulacijami, ki lete nanj iz črnega tabora; pred seboj ima cilje, katere se more doseči po napredni poti, toda pač le v napredni stranki ob sopolni enakih ali sličnih ali manjših toda istotako potrebnih in uvaževanih sodelavcev. — Žalostno pa je videti kakega bivšega narodno-radikalnega visokošolca, ki se je takrat trkal na prsi ter obljubljal radikalno delo, kako se pelja sedaj za klerikalce; žalostno je videti, kako kedo zbeži v kako strančico, ko se ga prosi in prosi za napredno delovanje, samo da se tako odtegne potrebnemu delu.

mestu ljudstva vedela, kako prisiliti vlado k pravičnosti: vedla bi se, kakor se spodobi. Berru je govoril so jo nevoljili in plašili, ker so se jej dozdevali nepošteni. Opažala je, da se Damour izpreminja, kaže navade in rabi besede, ki jej niso ugažale. Vznemirjalo pa jo je tudi razvneto in mračno lice njenega sina Evgena, kadar je poslušal Berruja. Zvečer, ko je Lujiza zadremala ob mizi, je držal Evgen roke križem, počasi srkal kozarec žganja in brez besed upiral oči v slikarja, ki je prinašal iz Pariza vedno kako nenavadno vest o izdajstvu: kako dajajo Bonapartisti raz Montmartre Prusom znamenja in kako so potopili v Seino cele vreče moke in sodce smodnika, da spravijo prestolnico tem preje v sovražne roke.

»To so lepe reči!« je govorila Felicija sinu, kadar se je Berru vendar že enkrat odpravil. »Olej, da ti ne zmeša pameti, saj veš, da laže.«

»Vem, kar vem«, je odgovarjal Evgen z ljuto kretnjo.

Proti sredi grudna so Damourjevimi pošli njihovi prihranki. Za vsako uro so prerokovali poraz Prusov na deželi ali zmagovit izpad, ki končno otme Pariz; zato rodbina izprva ni bila v strahu, nadejaje se, da se delo spet začne. Felicija je delala čudeže: živeli so iz dneva v dan

„Veleizdajniška“ razprava v Zagrebu.

(Dalje.)

Nadaljevalo se je zaslišavanje toženca, učitelja Oblakoviča. Predsednik ga je vprašal, zakaj je »le« v Belemgradu kupoval knjige? Toženec: »To so bile knjige, ki sem jih delil med učence kakor šolske premije. Nisem jih pa kupoval «le» v Belemgradu, ampak »tudi« v Belemgradu in to dovoljuje zakon. Votanta Cekuš in dr. Fink sta vprašala, kako je mogel biti toženec se svojo malo plačo (66 kron mesečno) naročen na tri časopise in vrhu tega še popotovati okolo in se vdeleževati shodov? — Toženec: »Imam tudi dolgeve. Sicer pa sem, ako se ne motim, tožen radi »veleizdaje« in ne umejem, kako je to v zvezi z zločinom, ki se mi pripisuje.« Nadaljeval je rekel toženec, da hoče dokazati »lažljivost« obtožnice.

Tega izraza nista zapazila ne državni pravdnik ne nijeden člen senata, kar je poročevalec »Ustavnosti«, vladnega organa, neki novinar Pajas, stopil k državnemu pravdniku ter ga glasno opozoril na ta izraz. — Drž. pravdnik Accurti je skočil po konci razburjeno in je zaklical: »Kako ste se drznili žaliti tako obtožnico?!« Senat je na to kaznoval toženca s 24 urami zaporu v temi in 2 postnima dnevnoma. (Med občinstvom veliko razburjenje in mrmranje). Predsednik je ukoril občinstvo. — Med nadaljnj razpravo je naenkrat vstal toženec Stevo Končar in je rekel s prstom kazaje na galerijo: »Na galeriji se nahaja neka stara dama, ki napravljiva z roko proti nam geste obešanja.« Predsednik (tožencu Končarju): »Kako se drznete motiti razpravo. Kaznujem vas!« Po kratkem posvetovanju je razglasil predsednik sklep senata, glasom katerega se toženec Končar kaznuje s 24 urami samotnega zaporu, jednim postom in izključenjem od razprav za tri dni. — Branitelj Lukinič (jako razburjeno): »Gospod predsednik, to ne gre. Tudi gospodje steno-

grafi so videli, da na galeriji v Zagrebu prošlula pristašica dra. Franka, gospa Miletič, napravljiva razne geste proti obtožencem. — Predsednik: »Prosim občinstvo, naj se mirno vede, ker bom sicer postopal, ako mi bo kdo prijavljen.« — Branitelj dr. Lukinič (še vedno jako razburjen): »Jaz ovajam gospo Miletič. Neki ženski glas je zakričal z galerije: »Vi lažete!« — Branitelj Lukinič: »Gospod predsednik, prosim vas še enkrat varstva klijentom in braniteljem. Sedaj me ta oseba celo žali.« — Predsednik (do galerije): »Pojte torej ven, da bo mir!« z galerije je odšla neka ženska glasno zmerjaje. (Ta gospa Miletič je prošlula iz-za svojedobne afere »kluba svobodne ljubezni«, ki mu je bila lastnica).

O obtoževalni pričli Turajliču je rekel toženec, da je bil v njegovem okraju najprej ta priča aretiran kakor veleizdajalec, ker je kričal, da v Hrvatski žive le Srbi. Po kratkem zaporu pa je bil izpuščen na svobodo in je hitro postal priča obtožnice. (Gibanje med občinstvom).

Po nekaterih nadaljnjih vprašanjih je bil pozvan 29. toženec, 26-letni občinski tajnik Stevan Kačar.

Toženec je bolehen. Za časa zaporu se je pritožil pri preiskovalnem sodniku Košutiču, naj bi ga spravili v bolnišnico, ki bi v vlažni ječi moral poginiti. Preiskovalni sodnik Košutič mu je rekel tedaj: »Ako umrete vam izkopljem grob. Toženec se je tedaj pritožil, ali brez vspeha. On je Srb in njegov ded, ki mu je sedaj 80 let, se je tudi vedno čutil Srba. Na hišni preiskavi v občinski hiši so mu konfiscirali neko modro-žolto zastavo kakor »revolucionarno« zastavo. Potem pa se je izkazalo, da je to zastava zagrebškega komiteta. (Proti državnemu pravdniku): »Vsa ta veleizdaja je izmišljena. Moja vest je čista. Turki so nabijali Srbe na kol in vi nas morete sleherni dan obesiti, ali mi ostajamo vendar Srbi.«

30. toženec Mile Čorič. Izjavil se je nekrivim in je na vprašanja državnega pravdnika in branitelja dra. Lukiniča odgovarjal soglasno s prejšnjimi obtoženci.

bleda in nema stregla mali Lujizi, oboleli zbog slabe hrane.

In vendar je napočil konec oblege, sklenilo se je premirje in Prusi so defilirali na Champs-Élysées. V Rue des Euvierges so jedli bel kruh, ki ga je bila Felicija prinesla iz Saint-Denisa. Toda obed je bil žalosten. Evgen, ki je bil šel gledat Pruse, je pripovedoval podrobnosti, dočim je Damour mahal z vilicami in srdito kričal, da bi bili morali obglaviti vse vojskovodje. Felicija se je raztogotila in mu vzela vilice iz rok. Naslednje dni, ko se delo le še ni pričelo, je sklenil poizkusiti na svoj račun: imel je nekaj ulitih koso, svečnikov, ki jih je hotel izvršiti, v nadi, da jih spravi v denar. Evgen, ki mu srce ni dalo ostati mirnemu, je pustil delo prvo uro po začetku. Berru je bil takoj po premirju izginil: nedvomno je izsledil kje boljše mizo, da ga je redila. Nekega jutra pa se je prikazal silno živahne volje in povedal zgodbo o montmartrskih topovih. Barikade so se dvigale vsepovsod, vendar že enkrat se je bližalo zmagovalje ljudstva, in Berru je prihajal po Damourja, češ, da morajo biti vsi dobri državljani na svojih mestih. Damour je pustil svoje delo, ne mené se za prepadeno lice Felicije. To je bila komuna.

Jacques Damour. Novela.

Francoski spisal EMIL ZOLA.

(Dalje.)

Damour je ostajal resen in zamišljen. Tudi on je bil republikanec, ker je že od zibelke slišal govoriti okrog sebe, da bo ljudovlada nekega dne zmagovalje delavca in vir obče sreče. Ni pa imel gotovega nazora o načinu, kako naj se vse zgodi. Zato je pozorno poslušal Berruja, pritrjuje mu sam pri sebi, da dobro modruje in da bo res enkrat ljudovlada, kakoršna prerokuje. Oduševljeval se je, v trdnem prepričanju, da če bi bil ves Pariz, možje, ženske in otroci, korakal nad Versailles ob petju maršeljze, bi bili lahko vrgli Pruse nazaj, podali roko deželanom in ustanovili vladu ljudstva, ki naj bi plačevala rento vsakemu državljanu.

»Pazi«, je ponavljala Felicija, polna nezaupnosti, »slab konec vzame tvoj Berru. Krmi ga, ako te veseli, a pusti ga, naj si gre sam razbijat glavo.«

Tudi ona je želela ljudovlade. Leta 48. je bi njen oče padel na barikadah. Toda ta spomin jej je bistril pamet, mesto da bi jo slepil. Večkrat je rekla, da bi na

O »Slovanskem jugu« ne ve ničesar in ga je smatral za veter (Jug pomenja namreč tudi »južni veter«). (Viharna veselost).

Pozvan je bil 31. toženec, 30-letni učitelj iz Cerkevnege boka Pavel Matijaševič. Toženec ne pripada nobeni stranki. Zato se ni udeleževal nikakih sej. Na volitvi je sicer res glasoval za kandidata srbske samostalne stranke, ker je bil nasprotni kandidat frankovec. Priča Turajčič je slab človek, ki je enkrat že streljal na toženca z morilskim namenom, kar hoče dokazati.

Rogaški vzbuja tek in „tempel vrelec“ lahko prebavo ter ureja presnovo.

Zaloga pri fnt. Jeretiču in fl. Seppenhoferju v Gorici.

Poročilo

„društva za varstvo zanemarljenih otrok za sodni okraj Tolmin“

o društvenem delovanju v upravnem letu 1908 t. j. od 27/2. 1908. do 28/3. 1909.

(Poročal na rednem občnem zboru dne 28. 3. 1909. v Tolminu društveni tajnik dr. Josip Ferfolja, odvet. kand. v Tolminu.) —

Kakor v letu 1907., tako se je društvo tudi v pretečenem letu 1908. prizadevalo vršiti svojo nalogo v smislu društvenih pravil, pred vsem z nabiranjem članarin in podpor v društvene svrhe, s podeljevanjem istih podpor potrebnim sirotam in s poukom ljudstva o društvenih namenih in ciljih.

Število rednih društvenih članov se je v letu 1908. več kot potrojilo. L. 1907. je bilo rednih društvenih članov 72, v letu 1908. je stelo društvo 224 rednih članov. To število je še brezdvomno višje, z ozirom na to, da se društvenemu odboru 12 nabiralcev članarin še ni oglasilo in ni podalo računa za l. 1908. Število ustanovnikov je poskočilo od 11 na 15. Ako razvrstimo društvene člane po županstvih sodnega okraja, dobimo, da jih šteje tolminsko županstvo največ, to je 148 in sicer v trgu Tolmin 69, Podmelec 31, Ilovca 5, Klavže 18, Lubinj 1, Poljubinj — Prapetno 14, Žabče 1, Zatočin 4, Dolje 1, Gadije 4. Za Tolminom pride županstvo Volčje, ki šteje 54 rednih članov; dalje županstvo Sv. Lucija z 11 člani, in županstvo Grahovo z 8 člani (na Kneži 4, v Nemškem Rutu 4). Ponikovsky in šentvidskogorsko županstvo pa ni zastopano v našem društvu z nobenim članom. Izven sodnega okraja je imelo naše društvo v letu 1908. tri člane. Na ta način dobimo skupno svoto 224. — Po tej razdelitvi je razvidno, da je le še v tolminskem in volčanskem županstvu pronikla društvena ideja med širše občinstvo in to vsled tega, ker je društveni odbor v teh dveh županstvih deloval z živo besedo, s poukom od osebe do osebe, in s predavanji. V pretečenem letu 1908. so se vršila predavanja v volčanskem županstvu, ki jih je opravil društveni odbor.

Zatem so se odigravali suščevi in dnevi malega in velikega travna. Kadar je bil Damour truden in ga je žena prosila, naj ostane doma, je odgovorjal:

»Pa mojih trideset soldov? Kdo nam da kruha?«

Felicija je povešala glavo. Živeli so zgolj od pičle plače očeta in sina, vsak po trideset soldov, ki sta jih dobivala kot vojaka narodne straže, in včasih še vina in slanega mesa po vrh. Sicer pa je bil Damour prepričan o svoji pravici; streljal je na Versailles, kakor bi bil streljal na Pruse, uverjen, da rešuje ljudovlado in zagotavlja srečo naroda. Po trudu in revščini za časa oblege ga je sedaj divjanje državljanske vojne ogrinjalo z morečimi izmišljotinami o trinoštvu, proti kateremu se je boril kot nepoznan junak, odločen umreti kot branitelj svobode. Ni se spuščal v teoretične zapletke komunistovske ideje. V njegovih očeh je bila komunna prosto obljudljena zlata doba in začetek splošnega blaženstva; pri tem pa je s še večjo zagrizenostjo veroval, da tam nekje v Saint-Germainu ali Versaillu čaka kralj, ki hoče vpeljati inkvizicijo in predprave plemenitašev, kakor hitro ga spuste v Pariz. Doma ni bil zmožen poteptati žužel-

nik g. nadučitelj Kenda Matija iz Volč, povsod z dobrim vspehom. S širšim občinstvom ostalih županstev društveni odbor ni prišel do bližnjega stika, deloma vsled oddaljenosti, deloma vsled drugih poslov. Pač se je društveni odbor obrnil opetovano na kompetentne korporacije in stanove ostalih županstev s prošnjo, da bi društvo podpirali gmotno in moralno. Žal, da so bile vse te prošnje in vsi ti pozivi do sedaj brezuspešni in da so odrekli na prazno kot glas vpjočega v puščavi. Društvo se je po svojem odboru opetovano obrnilo bodisi v časopisju bodisi pismeno in naravnost na županstva, sirotinske odbore, duhovščino in učiteljstvo ostalih županstev, toda dotični faktorji se niso društvenim prošnjam in pozivom odzvali. To dejstvo si je razlagati deloma iz okolnosti, da se razen v tolminskem in volčanskem županstvu drugod ni predavalo o društvenih namenih in tako putilo ljudstvo o njegovih ciljih. Zato je društveni odbor sklenil sestaviti posebno navodila za taka predavanja med ljudstvom in razposlati ista inteligentnim krogom po vseh s prošnjo, da bi sami delovali za poduk ljudstva o društvenih namenih. Naravno je pač, da odbor sam tega ne more storiti. — Izmed nabiralcev društvenih članov, koje je treba posebno pohvalno omeniti, so se odlikovali sledeči: ga. Pallisca, gcn. Pojé, gcn. Skert, g. Matija Kenda iz Volč, ga. Julija Ferfoljeva in g. Oskar Prezeli iz Tolmina, g. Jakob Kuštrin in gcn. Dragica Pavšič iz Podmelca in g. Matija Kenda iz Poljubinja. Ako bi društvo razpolagalo le še z nekoliko tako pridnimi nabiratelji, bi lahko stelo sedaj par tisoč članov in do tega mora društvo priti, ako hoče v resnici izpolnjevati namene, ki si jih je postavilo. Društveni odbor je tudi ukrenil potrebno, da se prigrasijo in imenujejo društveni poverjeniki v svrhe nabiranja članov za vsa županstva. —

Društvo je v pretečenem letu interveniralo v 4 slučajih z moralno in gmotno podporo in sicer v slučaju ml. Adolfa Komac iz Sv. Lucije, ml. Franca Krivec iz Volč, ml. Brigitte Kuk iz Rutov in ml. otrok Jakoba Mulič iz Volč.

Ml. Komac, sirota brez očeta in matere, se nahaja pri neki daljni sorodnici v Gorici, ter plačuje prispevke županstvu pri Sv. Luciji. Društvo je pozvalo sirotinski odbor pri Sv. Luciji, da spravi dotičnega dečka v bližino društvenega sedeža, ter mu zagotovilo tudi gmotno podporo.

Sirote, 14 letnega Franca Krivec, je društvo spravilo na Koroško k nekemu poštenemu mizarju izučit se rokodelstva.

Ml. nezakonsko Brigito Kuk je društvo dalo v oskrbo eni dobri ženski iz Rutov, ter plačuje za izdrževanje mesečnih 10 kron. Tudi si je društvo prizadevalo, da potirja alimentacije od nezakonskega očeta tožbenim potom, a do sedaj tožba še ni končana.

Tudi za zanemarljene in zapuščene otroke Jakoba Mulič iz Volč je društvo poskrbelo v tem smislu, da jih je izročilo poštenim družinam v Volčah v oskrbovanje. —

Druhih važnejših slučajev ni bilo društvu znanih in društvo le obžaluje, da se širše občinstvo sled nevednosti niti toliko ne pobriga, da bi se obrnilo na društvo za podporo. —

ko; na prednjih stražah pa je podiral orožnike, ne da bi ga pekla vest. Kadar se je vrnil domov, spehan in začrnel od znoja in smodnika, je ostajal po cele ure pri mali Lujizi in poslušal njeno dihanje. Felicija ga ni več poizkušala zadrževati; z mirnostjo sluteče ženske je čakala konca vseh teh zmešnjav.

Nekoga dne pa si je vendar upala pripomniti, da ta dolgi zlodej Berru, ki tolikanj kriči, ni tako neumen, da bi se nastavljal kroglijam. Njegovi spretnosti se je posrečilo dobiti dobro službico v intendanci; a kadar je prišel na obisk, v uniformi s perjanico in našitki, mu to ni brnilo, poveljevat Damourjeve nazore v govorih, kakó da treba postreliti ministre, zbornico in skratka vso družalo, kadar jih pojdejo zajet v Versailles.

»Čemu ne gre sam, mesto da priganja druge?« je ugovarjala Felicija.

Toda Damour je menil:

»Molči! Kar delam, je moja dolžnost. Tem slabše za tiste, ki ne opravljajo svoje!«

(Pride še.)

Društveni odbor je reševal v 4 sejah društvene zadeve in je razposlal 108 dopisov in 15 vlog. Med temi omenjam vloge na razna ministerstva in korporacije, županstva in posojilnice za podpore. Od teh so dali podporo le županstvo v Volčah in posojilnica v Tolminu.

Društvene zadeve so se objavljale v časopisih: »Edinost«, »Gorica«, »Soča«, »Primorski list« in »Kmečki glas«.

Društvo se je sploh izključno prizadevalo izpolnjevati le svojo plemenito nalogo brez vsakih osebnih in strankarskih ozirov. Zato je tudi društvo potrebno in vredno vse podpore od najširšega občinstva in posebno od onih faktorjev, ki so po svojem duševnem in stanovskem stališču v prvi vrsti v to poklicani, t. j. od duhovščine in učiteljstva. Društveni odbor je po svojih močeh vršil svojo nalogo v pretečenem letu.

Da ni dosegel večjih vspehov, pripisati je v prvi vrsti brezbriznosti imenovanih činiteljev. Zato so v prihodnjem letu (t. j. 1909) baš ti poslednji poklicani v to, da društvo z vso močjo podprejo v moralnem in gmotnem oziru. —

DOPISI.

Iz kanalskega okraja.

Rečinj. — V nedeljo, dne 4. t. m. se je vršila v tukajšnji šoli kmetijsko predavanje. Najprej je g. nadučitelj Ivan Kunc poljudno razložil sajenj sadnega drevja na stalnem mestu, potem pa je g. c. kr. kmetijski učitelj, Ernest Klavžar, obravnaval sedanjí deželni živinski zakon. Navzoči so oba govornika pazljivo poslušali ter izrazili ob zaključku željo, naj bi se prirejela pogosto taka predavanja.

Iz bouškega okraja.

Bovško. — (Pismo brez navedbe kroja prišlo v prave roke.) Mislil bi človek, da ni mogoče, ali vendar se je zgodilo, da je prišlo iz Trsta in sicer brez vsake zamude, pismo v roke namenjeni osebi s tem-le naslovom: »Naj prejme gospa Marija moja mati Žagar hšt. 389 in moja sestra Kristina Zorč in njen soprog Matija, Primorsko«. Ali je mogoče še kaj več zahtevati od naših poštnih uradnikov? Mislim, da ne!

Iz tolminskega okraja.

Iz tolminske okolice. — »Domoljub« zasramuje poštene tolminske farane kar v zaporednih številkah. V št. 11. piše neki črn človeček, da so dobili za pustne dni znanega liberalčka-pijančka Rejca ubitega, kateremu so baje lastni člani njegove družine, ki je vsa liberalna, pomagali na oni svet, da se je kmalu potem ustrelil v Žabčah prekupčevalec s teleti Šorli, ki se sam ni vmešaval v politiko, pač pa so seveda njegovi sorodniki liberalci. Take in enake stvari prinaša iz tolminske okolice ta list. Vsemu so krivi liberalci. V tolminski fari redimo na svojih prsih kačo, ki sika po tem neumnem klerikalnem listu, čegar urednik je slavnoznani Kremžar iz Gorice, in ki blati s svojim strupom tolminske poštene farane, kakor da bi bili le-ti samo ubijalci, samomorilci in morilci. O Šorliju trdi dopisunec, da se ni vmešaval v politiko. Pokojnik je pa bil najzagriženejši klerikalec, kar so tudi njegovi sorodniki. Seveda »Domoljub«, kateri ne pezna resnice, mora trditi, da se ni vmešaval v politiko, ker bi ne odgovarjalo njegovim nakanam, ako bi poročal, da je bil klerikalec, in ker po drugi strani ni mogel poročati, da je bil liberalce. Pokojnika pa so imeli radi, zato so prišli vsi, kateri so ga poznali k pogrebu, dasi mu je odrekla cerkvena oblast cerkven pogreb. Pri pogrebu so bili sami pošteni farani, matere in dekleta, med temi vsa ona dekleta iz Žabč, katere je kaplan Tomšič vabil, naj se hodijo »po noči« peti učiti v njegovo »kat. izobr. društvo« v sosednjo vas Poljubinj, kar so mu pa odrekla. O tem bomo še govorili in ako razne pritožbe in razni opomini ne bodo ničesar izdali, si bomo pa sami pomagali. Tudi pokojnega Rejca vlačí hijena, kar je v pravem pomenu besede dopisnik »Domoljuba«, na dan, blati ga kot pijančka, liberalca, še huje pa napada njegovo družino. »De mortuis nil nisi bene.« O mrtvih ne govori slabega, tega stavka ne pozna do-

pisunče, če prav zna prav dobro latinsko. Resnici na ljubo pa moramo priznati in priznati mora vsak tolminski faran, da se niso dogajali v tolminski fari taki slučaji, dokler niso začela delovati po najnovejšem klerikalnem receptu »slov. katoliška društva«, katera sejejo med farane le razpor in prepri. Tisti, ki bi morali to videti, ne vidijo in tisti, ki bi morali vpoštevati v temeljene pritožbe faranov, so gluhi, zato naj si sami pripišejo posledice, katere ne izostanejo.

Faran.

Domače vesti.

Gostovanje ljubljanskega slov. gledišča v Gorici. — Od 17. aprila dalje priredi ljubljansko slov. gledišče v »Trgovskem Domu« pod firmo »Narodne Prosvete« serijo predstav, in sicer je izbran sledeči repertoar: »Simone«. Drama, Catulle de Nion. »Sladkosti rodbinskega življenja«. Burka, Hennequin »V dolini«. Drama, Guimera, »Charleyeva teta«. Burka. Angl. »Prababica« Grillparzer. »Vročica«. Veseloigra. Štech. (češko) »Nepošteni«. Drama. Rovetta. »Ugrabljeni Sabinke«. Burka. »Red iz pravnosti«. Drama. »Brez denarja«. Burka s petjem.

Pri igran bo sodelovalo 13 oseb. Vse predstave bo vodilo ravnateljstvo dež. slov. gledališča v Ljubljani. Kakor o drugih prilikah bo tudi sedaj uveden za predstave abonnement.

Nujna pomoč! — Aljažev dom v Vratih je res popolnoma porušen. Rešiti se da le nekaj oprave. Slovensko planinsko društvo je postavilo Aljažev dom kot last slovenskega naroda, ki je bil lahko ponosen na to najlepšo postojanko slovenske turisticke. Promet po naših planinah silno narašča, in slovensko zavetišče v Vratih je naravnost potrebno, pa tudi plodonosno, ker je tam najboljše in najdivnejše središče za pohod po znamenitih gorskih skupinah (na Triglav Križka jezera, Razor, Škrlaticu itd.) Dolžni smo svojemu narodu in časti naše domovine, da postavimo nov Aljažev dom v Vratih.

Srce krvavi vsem nad nepričakovano silno nezgodo, toda naše delo ne sme opošati. Slovensko planinsko društvo prične takoj priprave za novo stavbo; pač se bo dalo porabiti nekaj starega materiala in oprave — tudi vodovod je ostal — vendar pa bodo znašali troški za novi Aljažev dom nad 20.000 K. To je svota, ki jo je mogoče zbrati le po vsestranski podpori.

Slovensko planinsko društvo se torej obrača do celotnega našega naroda in nujno prosi, da mu blagovolijo slovenski zavodi in društva ter rodoljubno občinstvo pripomoči z nabiranjem prispevkov za postavitev novega Aljaževnega doma. Vsem darovalcem najprišrenejša zahvala! — Slovensko planinsko društvo v Ljubljani. (Osrednji odbor).

Pripomba. Podpora naj se blagovolijo pošiljati na naslov Slovensko planinsko društvo v Ljubljani ali pa uredništvu našega lista, ki bode prispevke tudi izkazoval.

Umrli je v Trstu g. Josip Petelin, revident južne železnice.

»Lega Nazionale«, podružnica za Gorico je imela v nedeljo svoj letni občni zbor v mestni palači. Predsedoval je župan Bombig. Dohodkov leta 1908. je bilo K 22457.94, stroškov K 7382.06. Posebno glasen je bil dr. Venier, ki je polagal posebno važnost na Podgorico. 58 otrok hodi v tamkajšnji otroški vrtec, okoli 80 v laško ljudsko šolo. V kratkem nameravajo otvoriti tam žensko ljudsko šolo. — Župan Bombig je povedal, da strašno težko čaka leta 1910. ko ima biti glavno zborovanje »Lege« v Gorici. Glavno zborovanje »Lege«, ki seza s svojimi kremlji po slov. otrokih, v Gorici, glavnem mestu slov. dela dežele, na slov. tleh, pomeni drzno provokacijo Slovencev!!

Užitniški sleparji se zopet oglašajo po »Gorici«. »Gorica« bi dobila rada zopet gradiva, da bi isto obdelavala par mesecev ter udrihala po Gabrščeku. Hvalijo se zopet z velikanskim dobičkom; zasluge seveda so njihove. Zavrnilo jih kar na kratko: Leta 1900. je šlo za pobiranje užitnine v slov. delu dežele. Dež. odbor je bil pričel vso akcijo brez glave; kar na slepo so hoteli spraviti užitnino v dež. upravo. Po kakošni konkurenčni ceni? Brezdvomno po tako visoki, da bi morala nastati zguba, kakor so jo imeli za-

kupi v Ajdovščini, Kobaridu itd. Ako bi se bilo to zgodilo, bi imeli drag urad, ki bi tudi danes težil deželo, kakor jo bo norišnica z dragim aparatom. Deželni naklad je bilo takrat 20%, na pivo od hektolitra 1 K; sedaj je pa naklad 120%, na pivo 4 K. — Ako bi bila dežela takrat prevzela na slepo užitnino v svojo upravo, bi dežela vseh teh dobičkov ne imela, kajti erar bi ne pobiral svoj režij, ki je deželni nič ne stane, ampak dežela bi imela užitnino v upravi za visoko konkurenčno ceno. — Vsa zasluga za dobičke gre tistim, ki so se tačas upirali ter dosegli, da se ni sprejelo v deželno režijo nekaj, kar bi prineslo le škodo, ker se je delalo v deželni hiši brezmiselno. — Namigavajo pa že na čas, ko pride po veljavnem zakonu do dražbe; tačas se pokaže, kako so sleparili klerikalci javnost z užitnino. Deželni odbor si bo moral dobro premisliti, da ne stori morda korakov, ki bi vedli od toliko opevanih dobičkov v zgubo. Dež. odbor kranjski je jako previden in sam Povše se je vračal z dražb užitnine prazen, ker ni kazalo deželi naložiti nekaj, kar ne bo dalo dobička. — Vsa reč je jasna. Zato mi s klerikalci ne bom polemiziral v tej reči. Če je še kje kdo, ki jim verjame temu ni več mogoče pomagati.

„Sumljive zveze.“ — Veliki teden je, „Slovenec“ pa piše neumnosti, kakor da bi bilo okoli pusta. Sedaj je izsledil celo zvezo med „Sočo“ in Vsenemci. „Soča“ je zvezana z „Grazer Tagblattem“. Kdor ne verjame, ne bo zveličan. — „Grazer Tagblatt“ je namreč priobčil nekaj rečij, katere je pobral iz „temnih kotov klerikalne stranke“. Po pameti „Slovenec“ obstoji radi tega zveza med „Sočo“ in „Grazer Tagblattem“. „Slovenec“ ve čisto natančno, da trditve o Slovencih, ki ne trobijo v „Sočin“ rog, se vestno in natančno sporočajo tudi „Grazer Tagblattu“. Torej če se ima kakega takega Slovenca, ki ne trobi v „Sočin“ rog, javno prijeti, se sporoči to v „Sočo“, ob enem pa tudi v „Grazer Tagblatt“; denunciacija v „Soči“ ne izda nič, zato se priobči v „Tagblattu“. Čudne zveze so to, maločastne za „Sočo“. Tako vsklika „Slovenec“, glasilo ljubljanskega škofa. Katoliški backi morajo verjeti, kar se je zlagal nunc iz „Slovenčevega“ uredništva, ki je zjutraj mašo bral, potem pa hitro grešil s tako javno lažjo. — Ali naj se branimo pred takimi insinucijami? Mislimo, da ni treba. „Slovenčeva“ laž je tako debela, da se dá otipati. „Grazer Tagblatt“ smo mi pred kratkim prijeli trdo radi članka, v katerem je pripovedoval, kako si želi imeti uravnan jezikovni pouk na srednjih šolah med nami. „Grazer Tagblatt“ je nas zmerjal ter psoval „Sočo“ z „windisches Blättchen“, po „Slovencu“ smo pa zvezani z njim. Slovenec je molal ter ni hotel nastopiti z nami vred proti „Tagblattu“, dasi je bila njegova dolžnost pri tako važni reči. Ali zato morda se ni oglasil, ker je zvezan s „Tagblattem“? — „Slovenec“ naj bo le tih o sumljivih zvezah, kajti čudnih protislovenskih in protislovanskih zvez je ta list, ki nosi po krivem ime „Slovenec“, ves poln. „Sumljive zveze“ so ga gnale, da je z židi vred tulil proti Srbiji, „sumljive zveze“ so ga tirale do nesramnega nastopanja proti nesrečnim srbskim žrtvam v Zagrebu, „sumljive zveze“ so gnale ta nesramni farški list, da je svoj čas obznani Prešernovi slavnosti blatil slovenski narod tako, kakor ga blati „Tagblatt“. To, so „sumljive zveze“. — Protislovenski prodanci naj držijo jezik za zobmi!

Pa zakaj si je izmislil „Slovenec“ to zvezo? Zato, ker ga razkritja iz temnih kotov klerikalne stranke, ki so do pičice resnična, strašno jezijo. Pri „Slovencu“ so brali natančno ta razkritja. „Bolelo jih je, da pride kaj takega na dan, da se spravi v javnost tako velikansko klerikalno izprijenost. Pri „Slovencu“ dobro vedo, da „Soča“ piše golo resnico; zato jih je še bolj žgalo, da bi kaj odgovorili. In odgovorili so s „sumljivo zvezo“, pa so se urezali. „Sumljive zveze“ padajo na črne tiče nazaj, tako da so oblani toliko gledé „zvez“, kolikor gledé rečij, katere uganjajo v „temnih kotih.“

Ranjena z nožem v obraz in hrbet. — 51 letni Leopold Silič in sin 21 letni Leopold sta se vračala v nedeljo zvečer iz neke gostilne v Št. Petru. Na cesti ju je prijel neki Anželj Padovan, pa ne po an-

geljsko, ter rekel, da je ena hčerka Siličeva lahkoživka. Brat se je postavil za njo, Padovan pa je vzel nož ter mahal okoli z njim, da je ranil oba Siliča po obrazu in hrbtu. Morala sta hitro v bolnišnico v Gorico, kjer sta dobila potrebno zdravniško pomoč.

V tukajšnji bolnišnici so sprejeli 35 letnega Jakoba Mavra iz Berse, ker mu je hlood zlozlo, desno nogo, v stegnu. — Konj je cebil v Št. Andrežu 36 letnega Jak. Šuligoja iz Lokovca; prizadjal mu je poškodbo, vsled katerih je moral Šuligoj v bolnišnico.

Opozorjamo sl. občinstvo, da se bode prodajalo v sredo dne 7. t. m. ob 10. uri v bližini kolodvora postaje Batuje (ajdovska železnica) več kosov zemljišča po jako zmerni ceni. —

Kinematografske predstave v „Centralu“ odpadejo v četrtek, petek in soboto. V nedeljo nova predstava s senzacionalnim vspehom. Sl. občinstvo opozarjamo že danes na to predstavo.

Listulca. — G. Josip Pagon, posestnik v Šebrelju: Na Vaš dopis z dne 1. t. m. Vam potrjujemo na tem mestu v „Soči“, da niste Vi pisal dopisa iz Šebrelj v „Primorcu“ z dne 26. marca t. l.

Trgovsko-obrtna in gospodarske vesti.

Saniranje deželnih financ. — Začetkom marca so stavili v gospodski zbornici gr. Latour, knez Fürstenberg in knez Schönburg v imenu treh strank predlog, s katerim pozivajo vlado, naj temeljito študira vprašanje o saniranju deželnih financ ter naj poda čim prej svoje predloge državnemu zboru. Ta predlog je bil odstopljen komisiji, ki se je sešla 1. t. m. ter sedaj o tem razpravlja, toda samo splošno, ne da bi stavila kak poseben predlog. Finančni ministec se je tudi udeležil te seje ter izjavil, da v prihodnjem zasedanju razvije svoj finančni program. Rekel je, da bode potrebščina v prihodnje silno rasla, posebno zaradi uvedbe dveletne vojaške službe; pa tudi upravni troški bodo večji. Vlada bode skušala sanirati deželne finance po projektu prejšnjega fin. ministra s pomočjo zvišanja davka na žganje. Dohodke tega davka razdeli po posebnem ključu med državo in deželo. Nadalje kani zvišati tarife na državnih železnicah, pa vse to ne bo zadostovalo in zato bo treba uvesti še nove davke, kar bode pa delalo silne težave, ker niso nižji sloji prebivalstva že itak tako ogromna davčna bremena, da bi pač ne bilo lahko jim nalagati še novih.

Organizacija slov. trgovskih potnikov. — Pripravljalni odbor opozarja še enkrat svoje kolege na to velepomembno društvo. Ako kateri gospodov potnikov ni dobil prijavnice, kar se je nehote pregledalo, se prosi, naj svoj pristop še v teku velikonočnega tedna prijavi. Dan in kraj, kjer se bode vršilo ustanovno obč. zborovanje, prijavimo pravočasno. — Pripravljalni odbor.

Vinska poskušnja. — Gor. kmetijsko društvo se obrača do vinogradnikov, da se udeleže vinske poskušnje na Dunaju, ali dopuščena so le vina iz ene same vrste grozdja.

Politični pregled.

Avstrijska zbornica bo sklicana najbrže dne 27. aprila. V tem zasedanju predloži vlada zbornici zakon o zvišanju davka na spirit.

Na Balkanu. — Evropske konference ne bo. Velesile priznavajo aneksijo brez konference. — Bosna in Hercegovina se razdelita najbrže tako, da pride en del k Dalmaciji, drugi h Hrvatski, torej pol Avstriji, pol Ogrski. — O bosanskem vprašanju se je razpravljalo v turškem parlamentu v tajni seji. Seja je bila burna. Nekateri poslanci so jokali, da izgubi Turčija Bosno in Hercegovino.

Avstrijski poslanik v Belemgradu grof Forgach odide iz Belgrada, ko skončajo trgovinska pogajanja s Srbijo. Poslanik dobi kako važnejše mesto.

Razne vesti

Födransperg — obsojen na smrt na vešalih.

V soboto pop. je končala porotna razprava proti Födranspergu. Porotnikom je bilo stavljeno več vprašanj. Prvo se glasi:

Je-li Julij Födransperg pok. Evalda in Marije roj. Dolinar, iz Kamnika, star 48 let, pristojen v Kostanjevico v Krškem okraju, vdovec, oče dveh otrok, privatni uradnik, zadnje čase brez službe, že kaznovan, — kriv, da je dne 25. julija 1908. zjutraj, v stanovanju v I. nadstropju hiše št. 272 v Rojanu, z n a m e n o m, d a u m o r i Lucienne Fabbri alias Florentine Fabry in v svrhu, da si prilasti denar, dragocene predmete in druge premičnine, ki so bili lastnina rečene Fabry, na zavraten način rečeno Fabry ponovno zabodel se spičastim in rezilnim orožjem, zadavši jej tako več ran, katerih eno mej levimi rebri, ki je, sezajoča v notranjost, zadela v desno stran srca in tako povzročila smrt, ki je nastopila malo hipov pozneje, in da si je prilastil denar, dragocene predmete, ki so bili lastnina prej rečene Luciene Fabry — torej zločina zavratnega roparskega vmo- ra, predvidjenega v §§ 134, 135 št. 1, 2 kaz. zak. in kaznjivega v smislu § 136 kaz. zlik.?

I. eventualno vprašanje se glasi, kakor I. glavno vprašanje, le da odpadejo iz I. eventualnega vprašanja vse one besede, ki so zgoraj, v I. glavnem mastno tiskane in da zaključuje z besedami: — torej zločina umora, predvidjenega v paragrafi 134, 135, št. 4, kaznjivega po § 136.

II. glavno vprašanje se tiče v škofijskem ordinariatu poskušane goljufije.

Porotniki so se viali v dvorano po uro in pol trajajočem posvetovanju, na kar je njih načelnik prečital verdikt, ki se glasi:

Na I. eventualno vprašanje 9 da, 3 ne,

Na II. glavno vprašanje 7 da, 5 ne.

Na to je bil toženec priveden nazaj v dvorano in zapisnikar mu je prečital verdikt porotnikov.

Na podlagi tega verdikta je sodišče obsodilo Julija Födransperga na smrt na vešalih.

Načelnik porotnikov je priporočal v imenu svojih kolegov sodnemu dvoru, naj se predlaga obsojenca v Najvišje pomiloščenje. To se je vzelo na znanje, čeprav porotniki niso poklicani v tako predlaganje. Sodni dvor se je potem posvetoval, ali priporoči Födransperga v pomiloščenje ali ne.

Födransperg je sprejel naznanilo smrtno obsodbe še precej mirno na znanje, le potem pa je skoro omedlel ter so poklicali zdravnike na pomoč.

Najbrže bo predlagan v pomiloščenje.

Ukrasti dva vinarja ne more biti tatvina. — Včeraj je stala pred sodniki v Trstu mlada služkinja, obtožena tatvine 20 kronskega zlatega denarnega komada. Vps čas je trdila, da ni hotela ukrasti pri gospodarju, kjer je služila, 20 K, ampak le komad 2 v. Deklica je mlada, malo časa v Trstu ter pravi, da še ni nikoli videla zlata 20 K; da se je zmotila, hoté vzeti 2 v. Sodni dvor jej je verjel ter jo oprostil, češ da vrednost 2 v je taká, da se je ne more obsoditi radi tatvine.

„Krvava noč v Ljubljani.“ — Tak je naslov izvirni narodni drami v treh dejanjih, katero so igrali v nedeljo v Clevelandu v Ameriki tamkašnji Slovenci. Predstavo je priredilo društvo „Lunder-Adamič“. V drami nastopajo dr. Tavčar, Hribar, Kokalj, dr. Triller, poročnik Mayerbub itd. — Kaj vsebuje igra, kaže že jasno naslov.

Obesili so v soboto v Lvovu roparskega morilca Petra Czabaka, mesar-

skega pomočnika. Bil je ves potr, prošil svojega branitelja, naj vloži telegrafično prošnjo za pomiloščenje na cesarja, ki je pa bila odbita. Do vislic so ga morali skoraj nositi, ker je skoraj popolnoma izgubil zavest.

Sloveči dvorni igralec Sonnenthal je umrl nenadoma v Pragi. Zadel ga je kap.

Vseslovanski kongres se bo vršil v Varšavi meseca julija t. l.

V Londonu razsaja influenza. Smrtnih slučajev je na teden do 130.

Usoda posestva. — Neko posestvo v Draždanih je prodal neki posestnik banki za 970.000 mark, pri čemur je imel on čistega dobička 510.000. Tri mesece pozneje je prodala banka isto posestvo nekemu inozemskemu arhitektu za 2.000.000 mark in priluzila pri tej kupčiji 1.030.000 mark. Arhitekt je zopet prodal po treh tednih posestvo za 3.785.000 torej z dobičkom 1.785.000 mark. Zadnji kupec ima še sedaj omenjeno posestvo. V kratkem času nekaj mesecev je poškočila cena tega posestva od 460.000 mark do 3.785.000 mark.

V državi Oklahama v severni Ameriki so pričeli Indijanci pod vodstvom svojega poglavarja »Trapp Snake« (besna kača) vojno zoper belokožce. V bližini mesta Henrietta so se spopadli z vojaštvom. Indijanci so dobro oboroženi in imajo svoj tabor ob reki Tiger. Boj bo na življenje in smrt.

Iz »kranjske hranilnice« je bilo dvignjenih vlog v mesecu marcu t. l. 2 milijona 848.739 K.

Železniško okoliščje je zgorelo v Satorajla Ujhely na Ogrskem. Zgorelo je 500 vagonov, olja in 800 vagonov lesa. Močan veter je pospeševal širjenje ognja. Škoda je velikanska.

Ruska carica, ki bo komaj v maju imela 37 let, je zelo oslabela in se postarala valed vednih skrbi za življenje svojih otrok. Živčevje njeno je zelo slabo in po nasvetu zdravnikov pojde za delj časa na morje. Otroke vzame s seboj.

Mesno bodo zopet sezidali. Inženir Canizzari je izdelal načrte, po katerih bodo hiše k večjemu dve nadstropji visoke in med njimi toliko prostora, kolikor znaša dvakratna visočina dveh sosednjih hiš. Vsaka hiša bo imela svoj vrt. Mesto bo štirikrat več prostora zavzelo kakor prej.

Pobegnili je z Dunaja Fr. Reicher, ki je zapustil 15 milijonov dolgov. V njegovem stanovanju so našli za 4 milijone ponarejenih menic.

„Südmarka.“ — Na zborovanju nižjeavstrijskih podružnic „Südmarke“ na Dunaju je povdarjal nemški poslanec Herzog iz rajha, da bodo denarni zavodi v Nemčiji podpirali z vsemi sredstvi avstrijske Nemce v boju proti Slovanom.

V provinci Constantine v severni Afriki vlada med domačinci huda lakota, ki povzroča legar. Vse polno ljudij je že žrtev lakote in bolezní.

Odlikovane pince,
goriški preznic
in kranjske potice
priporoča slav. občinstvu
pekarna in sladničarna

Karol Draščik
na Kornu.

„OHO“!

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglaševalec se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike.

Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

10 sodov in nekaj mecasnovih plohov 5 cm debelih proda, ali zamenja tudi za rebulo ali tropinovec F. Cvek v Mosteh pri Ljubljani.

Glasovir v dobrem stanu se kupi takoj. Ponudbe je pošiljati na naše upravnistvo.

Josip Kutin — Gorica

Semeniška ulica šte. 1 (v lastni hiši).

Priporoča slav. občinstvu v mestu in na deželi ter pred. duhovščini svojo trgovino s specerijskim, kolonialnim blagom in jestvinami.

V trgovini se dobi vedno sveže blago kakor: olje, moka iz raznih mlinov, riž, kave vseh vrst, francoski konjak, marsala, malaga itd. Postrežba točna, blago najboljše vrste. Naročila se dostavljajo v mestu na dom, na deželo pa po povzetju od 5 kg naprej.

Za Velikonočne praznike priporočam: pražke gnjati in domače po najnižji ceni. Vse se dobi zmiraj v zalogi.

SUKNA

in modno blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian tvornica za suknjo

v Humpolcu na Češkem

Tvorniške cene.

Vzorci franco.

Slučajnostna prodaja. 40 m ostankov

cefira, barhanta, flanele, oksf rda, platna in kanafasa, pravobarvni

Lve jakosti za K 15-50

H.ge „ „ „ 14-50

po povzetju.

Del ostankov 6-14 m, katere je mogoče vse dobro porabiti.

Prosim poskusite

pri tkalcu platen

Vilém Pick, Kronov n. M. Čechy.

Zlata jama za naše gostilničarje in restavraterje

so priljubljeni

Orkestrijoni

Laško navijanje.

Igra kakoršenkoli komad točno in lepo.

Najugodnejši plačilni pogoji.

Zastopstvo za Primorsko

Rajmund Kren — Gorica

ulica Teatro.

Sprejme se takoj

pomagalko za knjigovoznico

in v tiskarni

Ponudbe na „Goriško Tiskarno“

A. Gabršček.

Naznanilo.

Cenjenim odjemalcem Sorgendorfskega piva, iz pivovaren grofov Thurn-Bleiburg, uljudno naznanjam, da se nahaja zaloga piva, kakor doslej v

Gosposki ulici šte. 6
v dvorišču na levo.

V zalogi imam vedno pivo najboljše vrste, v sodeh po 25, 50 in 100 litrov.

Cene so najnižje.

Priporočam se za mnogobrojna naročila. — Z odličnim spoštovanjem

R. Libisch.

Kdor hoče obvarovati sebe ali svojo deco pred kašljem, hripavostjo, katarjem, zasiljenjem, boleznim v vratu, pred krvnim in oslovskim kašljem naj kupi

Kaiser-jeve prsne karamee

z znamko 3 smreke. Te karamee so zdravniško priznane in priporočene.

5500 oblastveno potrjenih priznanj.

1 zavojček 20 in 40 vin. 1 doza 80 vin.

Dobi se pri:

A. de Gironcoli — Gorica. I. Cristofaletti — Gorica.

Rugiero Kärner — Gorica. G. B. Pontoni — Gorica.

A. Mazzoli — Gorica. L. Glubich — Gorica. I. Huss

— Vipava. M. Kozpner — Ajdovščina.

Alojs Zmitko,

velika izdelovalnica godal v Lounech
na Češkem

priporoča svoja dobro znana

godala na sapo,

ki so najtočnejše izdelana in čisto uglasena.

Izključno lastni izdelki.

— Popravlja vsa godala na lok in sapo. —

Geniki in preračuni brezplačno.

Goslarski ateljé. Postrežba uzorna.

udlikovana pekarija in sladničarna

Karol Draščik

v Gorici na Koru v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Kakor vlita

stoji obleka

kupljena pri tvrdki

J. MEDVED

Gorica.

Priporočajo se tudi

čevlji in klobuki najboljšega izdelka.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se priporoča dne 11. febr. 1909.,

na novo otvorena velika manufakturna trgovina

Franc Souvan sin.

v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu šte. 22
v Ljubljani.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 79.

Račun pošne hranilnice šte. 837.315.

V skupni seji načelstva in nadzorstva z dne 5. decembra 1907. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4%, Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadružnikom na vknjižbe po 5%, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1907. s 6%.

Stanje 31. dec. 1907.: Zadružnikov 1867 z deleži v znesku 99.684 kron. — Hranilne vloge: 1.706.550-77. Posojila: 1.699.186-77. — Reservni zaklad: 85.954-35. — Vrednost hiš: 112.328-.

Denar prihrani, kdor kupi izgotovljeno pohištvo pri

Ant. Breščak-u
v Gorici,

v Gosposki ulici št. 14
(v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo
izbero pohištva vseh slogov za
vsak stan, priprostega in naj-
finejšega izdelka.

Daje tudi na obroke.

Lastna delavnica
za tapecirano pohištvo.

Cene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa,
pohode na šipe in platno, ogledala,
zima in platno.